

การกระทำรุนแรงทางเพศในกรอบของศาลอาญาระหว่างประเทศ

นายสรศักดิ์ วาจาสิทธิศิลป์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-1407-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I21048174

SEXUAL VIOLENCE IN THE CONTEXT OF THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT

Mr. SORASAK WACHASIDDHISILPA

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Law in International Law

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-1407-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การกระทำรุนแรงทางเพศในกรอบของศาลอาญาระหว่างประเทศ

โดย

นาย สรศักดิ์ วาจาสิทธิศิลป์

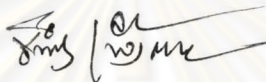
ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติ

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

คณบดีคณะนิติศาสตร์

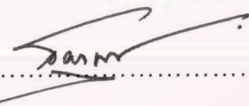
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิติพันธ์ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ วิฑิต มั่นตาภรณ์)

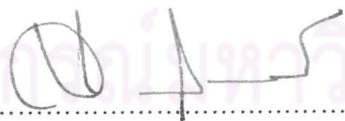
อาจารย์ที่ปรึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. กมลชัย รัตนสกาวงค์)

กรรมการ

(อาจารย์ วันชัย รุจนวงศ์)

สรศักดิ์ วาจาสิทธิศิลป์ : การกระทำรุนแรงทางเพศในกรอบของศาลอาญาระหว่างประเทศ
(SEXUAL VIOLENCE IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL CRIMINAL COURT)
อ.ที่ปรึกษา: อาจารย์สุผานิต เกิดสมเกียรติ 263 หน้า. ISBN 974-17-1407-6

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึงความสำคัญของการกระทำรุนแรงทางเพศตามธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศ

ผลการศึกษาพบว่า ธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศให้ความสำคัญต่อการกระทำรุนแรงทางเพศมาก โดยกำหนดให้การกระทำรุนแรงทางเพศมีมากถึง 6 ลักษณะ ดังนี้ 1.การข่มขืนกระทำชำเรา 2.การเอาคนลงเป็นทาสทางเพศ 3.การบังคับให้เป็นโสเภณี 4.การบังคับให้ตั้งครรภ์ 5.การบังคับให้เป็นหมัน 6.การกระทำรุนแรงทางเพศรูปแบบอื่น

การกระทำรุนแรงทางเพศทั้ง 6 ลักษณะ มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกัน ทุกลักษณะเป็นองค์ประกอบความผิดของความผิดฐานอาชญากรรมต่อมนุษยชาติ และอาชญากรรมสงครามอย่างชัดเจนแล้ว ยังอาจเป็นองค์ประกอบความผิดของความผิดฐานฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ได้ด้วย การกระทำรุนแรงทางเพศจึงเป็นความผิดได้ถึง 3 ฐานความผิดของความผิดทั้งหมด 4 ฐานความผิด ธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศยังกำหนดให้มีวิธีพิจารณาพิเศษในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ เพื่อปกป้องคุ้มครองผู้เสียหายและพยาน ไม่ให้ต้องได้รับความอับอายซ้ำสองอันเนื่องจากการพิจารณาคดีของศาลอาญาระหว่างประเทศและยังให้อำนาจศาลอาญาระหว่างประเทศบังคับจำเลยหรือให้กองทุนที่จัดตั้งขึ้นชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายหรือครอบครัวในคดีอาชญากรรมระหว่างประเทศเพื่อเยียวยาผู้เสียหาย และครอบครัวโดยผู้เสียหายไม่ต้องไปฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายเป็นคดีแพ่งต่างหาก

ผู้เขียนเสนอให้นำความหมายการกระทำรุนแรงทางเพศลักษณะต่างๆ และวิธีพิจารณาคดีความผิดเกี่ยวกับเพศของธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศมาใช้ในกฎหมายภายในของไทยเพื่อขยายการคุ้มครองผู้เสียหายในความผิดเกี่ยวกับเพศ และให้การลงโทษผู้กระทำความผิดทางเพศที่มีความรุนแรงพอๆ กันให้ได้รับโทษอย่างเดียวกัน และยังเสนอแนวทางการตีความเพื่อไม่ให้เกิดการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำรุนแรงทางเพศตามธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศเป็นความผิดซ้ำซ้อนกัน

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิติกร

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา สุผานิต

SORASAK WACHASIDDHISILPA : SEXUAL VIOLENCE IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL CRIMINAL COURT. THESIS ADVISOR: ASSOCIATE PROFESSOR SUPHANIT KIRDSOMKIAT. 263 PP. ISBN 974-17-1407-6

This thesis focuses on the importance of sexual violence in the Statute of International Criminal Court

The research discovers that the Statute provides the following six types of sexual violence; 1.rape 2.sexual slavery 3.enforced prostitution 4.forced pregnancy 5.enforced sterilization 6.other form of sexual violence

Each sexual violence has its special characteristics, it can be the elements of crimes in three grave crimes of the Statute of the International Criminal Court, crimes against humanity, war crimes and genocide. The Statute also has special procedure in the cases of sexual violence in order to protect the victims and witnesses from being ashamed and fear in proceeding. The International Criminal Court can enforce criminal sentence, and civil compensation to the convicted persons and also provide trust fund for the compensation to the victims or their families. So the victims or their families need not to claim the compensation in civil case.

For more protection of the sexual violence victims, the criminal law of Thailand should have the types of sexual violence crimes, procedures and equal severe punishment to who commit severe sexual violence crimes as provided in the Statute of International Criminal Court. The author also suggests the guideline of interpretation for avoiding of overlapping of sexual violence crimes.

Field of study _____ Law _____

Academic year _____ 2002 _____

Student's signature _____

Advisor's signature _____

Sorasak - W.
Suphanit Kirds

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จขึ้นได้ด้วยความอนุเคราะห์จากคณาจารย์คณะนิติศาสตร์ โดยเฉพาะท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิต เกิดสมเกียรติ อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้มีส่วนอย่างมากที่สุดใน การช่วยเหลือค้นคว้าหาข้อมูล แนะนำแนวทางการทำวิทยานิพนธ์และช่วยตรวจแก้ไขร่าง วิทยานิพนธ์ให้อย่างไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ช่วยให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ครบถ้วน และ ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์อีก 3 ท่าน อันประกอบด้วย ศาสตราจารย์วิศิต มันทาภรณ์ รองศาสตราจารย์กมลชัย รัตนสกาวงศ์ และอาจารย์วันชัย รุจนวงศ์ ซึ่งได้ให้ความ อนุเคราะห์ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องวิทยานิพนธ์จนมีความสมบูรณ์ครบถ้วนดังปรากฏเป็นรูปเล่มนี้ และ ขอขอบคุณ คุณคุณุธรรม ธรรมวงศ์ เจ้าหน้าที่ของห้องสมุด ESCAPE ซึ่งกรุณาค้นหาข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ตให้ตั้งแต่เริ่มทำวิทยานิพนธ์ ทำให้ได้ข้อมูลพื้นฐานในการเขียนวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ ยังมีอาจารย์ และเพื่อนๆ อีกหลายท่านที่คอยให้คำปรึกษาช่วยเหลือแนะนำตลอดมา

ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

นายสรศักดิ์ วาจาสิทธิศิลป์

กุมภาพันธ์ 2546

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 ความนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ขอบเขตและวิธีดำเนินการวิจัย.....	3
1.4 สมมุติฐานของการวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์.....	4
1.6 นิยามศัพท์.....	4
บทที่ 2 สถานการณ์ ประเภท สาเหตุ และผลกระทบของการกระทำรุนแรงทางเพศ ที่ปรากฏขึ้นในสังคมโลก.....	6
2.1 สถานการณ์การกระทำรุนแรงทางเพศที่ปรากฏขึ้นในสังคมโลก.....	6
2.1.1 สถานการณ์การกระทำรุนแรงทางเพศในกัมพูชา.....	6
2.1.2 สถานการณ์การกระทำรุนแรงทางเพศในอดีตยูโกสลาเวีย.....	7
2.1.3 สถานการณ์การกระทำรุนแรงทางเพศในรวันดา.....	9
2.1.4 สถานการณ์การกระทำรุนแรงทางเพศในดินแดนอื่นๆ.....	10
2.2 ประเภทหรือรูปแบบของการกระทำรุนแรงทางเพศ.....	11
2.3 ลักษณะการกระทำรุนแรงทางเพศ.....	12
2.4 สาเหตุหรือความมุ่งหมายในการกระทำรุนแรงทางเพศ.....	13
2.4.1 ความประสงค์ล่องเกินทางเพศโดยตรง.....	13
2.4.2 ความประสงค์หรือความมุ่งหมายอย่างอื่น.....	13

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.5 ผลกระทบของการกระทำรุนแรงทางเพศและความสนใจของชาวโลก	
ต่อปัญหาการกระทำรุนแรงทางเพศ.....	15
2.5.1 ผลกระทบต่อหญิงหรือเด็กผู้เสียหาย.....	15
2.5.2 ผลกระทบต่อครอบครัวผู้เสียหาย.....	16
2.5.3 ผลกระทบต่อเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ของผู้เสียหาย.....	16
2.5.4 ผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ.....	17
บทที่ 3 แนวความคิดของระบบกฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำรุนแรงทางเพศ.....	18
3.1 วิวัฒนาการของกฎหมายภายในเกี่ยวกับการกระทำรุนแรงทางเพศ.....	18
3.1.1 ความเป็นมาและแนวโน้มความผิดเกี่ยวกับเพศ.....	18
3.1.2 ประเภทความผิดเกี่ยวกับเพศ.....	20
3.1.3 นิยามศัพท์ความผิดเกี่ยวกับเพศ.....	22
3.2 วิวัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกระทำรุนแรงทางเพศ.....	25
3.2.1 ยุคก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2.....	25
3.2.2 ยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2.....	26
3.2.3 ยุคปัจจุบัน.....	35
3.3 ที่มาของกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำรุนแรงทางเพศ.....	37
3.4 ทฤษฎีกฎหมายที่รองรับหลักกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำรุนแรงทางเพศ.....	43
3.4.1 สำนักกฎหมายธรรมชาติ.....	43
3.4.2 สำนักกฎหมายบ้านเมือง.....	45
3.4.3 หลักกฎหมายศาสนาหรือหลักศาสนา.....	47
3.5 ลักษณะทางกฎหมายของการกระทำรุนแรงทางเพศภายใต้ระบบของ กฎหมายระหว่างประเทศ.....	48
3.5.1 ลักษณะความเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ.....	48
3.5.2 ลักษณะของการละเมิดสิทธิมนุษยชน.....	51
3.5.3 ลักษณะการคุกคามต่อสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ.....	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การดำเนินคดี การลงโทษผู้กระทำความผิดและการเยียวยาผู้เสียหายจากการกระทำความผิดอาชญากรรมระหว่างประเทศและปัญหาการปรับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงทางเพศของศาลระหว่างประเทศยูโกสลาเวียและศาลระหว่างประเทศรวันดา.....	53
4.1 ผู้ต้องรับผิดชอบในอาชญากรรมระหว่างประเทศ.....	53
4.1.1 ตัวการ หรือผู้กระทำความผิดโดยตรง.....	53
4.1.2 ผู้พยายามกระทำความผิด.....	54
4.1.3 ผู้สั่ง จูงใจ หรือแนะนำให้ผู้อื่นกระทำความผิด.....	55
4.1.4 ผู้วางแผน.....	55
4.1.5 ผู้ช่วยเหลือสนับสนุน.....	55
4.1.6 ผู้บัญชาการกองทหารและผู้บังคับบัญชาอื่น.....	56
4.2 ศาลซึ่งมีเขตอำนาจเหนือความผิดอาชญากรรมระหว่างประเทศ.....	58
4.3 การดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดอาชญากรรมระหว่างประเทศ และ การลงโทษ.....	60
4.3.1 ความร่วมมือในการจับตัวผู้ต้องหามาดำเนินคดี.....	61
4.3.2 สิทธิของจำเลย.....	62
4.3.3 การพิจารณาคดีต้องการทำต่อหน้าจำเลยและเปิดเผย.....	63
4.3.4 กรณีจำเลยให้การรับสารภาพ.....	63
4.3.5 กรณีจำเลยให้การปฏิเสธ.....	64
4.3.6 การพิสูจน์ความผิดของจำเลย.....	65
4.3.7 วิธีการพิเศษในคดีความผิดเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงทางเพศ.....	66
4.3.8 โทษและการบังคับการลงโทษ.....	68
4.3.9 เขตอำนาจศาลซ้อนกัน.....	71
4.3.10อายุความ.....	74
4.4 การเยียวยาผู้เสียหาย.....	76
4.5 ศาลระหว่างประเทศยูโกสลาเวีย.....	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.5.1 ที่มาของการจัดตั้งศาลระหว่างประเทศยูโกสลาเวีย.....	78
4.5.2 สถานะของศาลระหว่างประเทศยูโกสลาเวีย.....	79
4.5.3 ความผิดซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลระหว่างประเทศยูโกสลาเวีย.....	80
4.5.4 การกระทำรุนแรงทางเพศตามธรรมนูญศาลระหว่างประเทศ ยูโกสลาเวีย.....	81
4.5.5 องค์ประกอบความผิดของฐานความผิดซึ่งเกี่ยวข้องกับการ กระทำรุนแรงทางเพศ.....	82
4.6 คดีความผิดที่เกี่ยวข้องกับการกระทำรุนแรงทางเพศในอดีตยูโกสลาเวีย.....	82
4.6.1 ข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ในอดีตยูโกสลาเวีย.....	82
4.6.2 การปรับใช้กฎหมายของศาลระหว่างประเทศเพื่อพิจารณาคดี บุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ในดินแดนของอดีตยูโกสลาเวีย ตั้งแต่ ค.ศ.1991 (ศาลระหว่าง ประเทศยูโกสลาเวีย).....	87
4.7 ศาลระหว่างประเทศรวันดา.....	94
4.7.1 ที่มาของการจัดตั้งศาลระหว่างประเทศรวันดา.....	94
4.7.2 สถานะของศาลระหว่างประเทศรวันดา.....	95
4.7.3 ความผิดซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลระหว่างประเทศรวันดา.....	95
4.7.4 การกระทำรุนแรงทางเพศตามธรรมนูญศาลระหว่างประเทศรวันดา.....	96
4.7.5 องค์ประกอบความผิดของฐานความผิดซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำ รุนแรงทางเพศ.....	96
4.8 คดีความผิดซึ่งเกี่ยวข้องกับการกระทำรุนแรงทางเพศในรวันดา และดินแดน ของรัฐใกล้เคียง.....	99
4.8.1 ประวัติเบื้องหลังเหตุการณ์ในรวันดา.....	99
4.8.2 การปรับใช้กฎหมายของศาลระหว่างประเทศรวันดา.....	104

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 ธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศและข้อเปรียบเทียบการกระทำรุนแรงทางเพศ ตามธรรมนูญศาลระหว่างประเทศยูโกสลาเวีย ธรรมนูญศาลระหว่างประเทศ รวันดา และธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศ.....	111
5.1 ศาลอาญาระหว่างประเทศ.....	111
5.1.1 ที่มาของการจัดตั้งศาลอาญาระหว่างประเทศ.....	112
5.1.2 สถานะของศาลอาญาระหว่างประเทศ.....	115
5.1.3 ความผิดซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของศาลอาญาระหว่างประเทศ.....	117
5.1.4 การกระทำรุนแรงทางเพศตามธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศ...	123
5.2 แนวทางการปรับใช้กฎหมายอาญาระหว่างประเทศเกี่ยวกับความผิดที่มี การกระทำรุนแรงทางเพศเป็นองค์ประกอบความผิด.....	129
5.3 ข้อเปรียบเทียบการกระทำรุนแรงทางเพศตามธรรมนูญศาลระหว่างประเทศ ยูโกสลาเวีย ธรรมนูญศาลระหว่างประเทศรวันดา และธรรมนูญศาลอาญา ระหว่างประเทศ.....	138
5.3.1 ฐานความผิดที่มีการกระทำรุนแรงทางเพศเป็นองค์ประกอบ ความผิด.....	138
5.3.2 องค์ประกอบความผิดของฐานความผิดที่มีการกระทำรุนแรงทางเพศ เป็นองค์ประกอบความผิด.....	141
5.3.3 ความหมายของการกระทำรุนแรงทางเพศ.....	151
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	169
รายการอ้างอิง.....	176
ภาคผนวก.....	182
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	263

สารบัญดาราง

ตารางที่		หน้า
1	เปรียบเทียบความผิดฐานต่างๆ ตามธรรมนูญศาลทั้งสาม.....	147
2	เปรียบเทียบความผิดที่มีการกระทำรุนแรงทางเพศเป็นความผิดในตัวเองอย่างชัดเจน.....	148
3	เปรียบเทียบฐานความผิดที่มีการกระทำรุนแรงทางเพศเป็นความผิดในความหมายการกระทำในลักษณะอื่นและความผิดในตัวเองนอกเหนือจากความผิดซึ่งเป็นตัวอย่าง.....	149
4	เปรียบเทียบความหมายของการข่มขืนกระทำชำเราตามธรรมนูญศาลทั้งสาม.....	155
5	เปรียบเทียบความหมายของการบังคับให้เป็นโสเภณีตามธรรมนูญศาลทั้งสาม.....	156
6	เปรียบเทียบความหมายของการบังคับให้เป็นหมันตามธรรมนูญศาลทั้งสาม.....	156
7	เปรียบเทียบความหมายของการกระทำรุนแรงทางเพศรูปแบบอื่นตามธรรมนูญศาลทั้งสาม.....	157

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย